

8.

Slovíčka

bet	ale
biblioteka (f)	knihovna
dar	ještě
daug (+Gen.)	hodně
į +Ak. (citi į mokykla)	do (jít do školy)
ieškoti, ieško, ieškojo (+Gen.)	hledat
kieno	čí
labai	velmi
laiškas (m)	dopis
mylėti, myli, mylėjo	milovat
mokykla (f)	škola (ne univerzita!)
savo	svůj / svoje
žinoti, žino, žinojo	znát; vědět

8.1. Posesivita.

Zopakujte si přivlastňovací zájmena:

<i>aš</i>	<i>mano</i>	<i>mes</i>	<i>mūsų</i>
<i>tu</i>	<i>tavo</i>	<i>jūs</i>	<i>jūsų</i>
<i>jis</i>	<i>jo</i>	<i>jie</i>	<i>jų</i>
<i>ji</i>	<i>jos</i>	<i>jos</i>	<i>jų</i>

Kieno – čí

Kieno knyga? Kieno namas? Kieno šis vaikas? Kieno ta mašina?

Savo – svůj-svoje

***savo* nerozlišuje gramatický rod:**

Aš turiu savo knygą.

Aš turiu savo namą.

***savo se* nesklonuje:**

N. (...) (...)

G. *savo* namo *savo* knygos

D. *savo* namui *savo* knygai

A. *savo* namą *savo* knygą

Používání:

SPRÁVNĚ		ŠPATNĚ
Aš myliu savo šeimą.	Miluji svou rodinu.	Aš myliu mano šeimą.
Tu turi savo knygą.	Máš svou knihu.	Tu turi tavo knygą.
Ji myli savo vaiką.	Ona miluje své dítě.	Ji myli jos vaiką.
Mes turime savo namą.	Máme svůj dům.	Mes turime mūsų namą.

8.2. Rašyti – psát: třetí konjugační typ přítomného času (typ –o)

rašyti, rašo, rašė

<i>aš</i>	<i>raš-au</i>	<i>mes</i>	<i>raš-ome</i>
<i>tu</i>	<i>raš-ai</i>	<i>jūs</i>	<i>raš-ote</i>
<i>jis, ji</i>	<i>raš-o</i>	<i>jie, jos</i>	<i>raš-o</i>

Aš rašau laišką. Tu rašai knygą. Ji nerašo laiško. Jis nerašo knygos.

Cvičení. Vyčasujte *žinoti, žino, žinojo* (znát, vědět); *atsiprašyti, atsiprašo, atsiprašė* (omluvit se).

8.3. Yra – būna (je – bývá)

aš	būnu	mes	būname
tu	būni	jūs	būnate
jis, ji	būna	jie, jos	būna

8.4. Opakování. Časování sloves v přítomném času.

typ –a: gyventi, *gyvena*, gyveno; dirbti, *dirba*, dirbo;

typ –i: turėti, *turi*, turėjo; mylėti, *myli*, mylėjo;

typ –o: atsiprašyti, *atsiprašo*, atsiprašė; žinoti, *žino*, žinojo;

8.5. Imperativ (rozkazovací způsob)

Litevský imperativ má vlastní tvary pouze pro tři gramatické osoby: 2.os.sg (*tu*); 1.os.pl. (*mes*); 2.os.pl. (*jūs*). Imperativní se utvoří přidáním suffixu **-k-** a koncovek k infinitivnímu kmenu:

bū- ėi-	→	bū + k + (0)	→	(tu) būk (buď)
bū- ėi-	→	bū + k + ime	→	(mes) būkime (buďme)
bū- ėi-	→	bū + k + ite	→	(jūs) būkite (buďte)

Cvičení:

utvořte imperativ ke slovesům *kalbėti; studijuoti; eiti; atsiprašyti; žinoti; turėti, mylėti;*

K vyjádření imperativu vzhledem ke gramatické osobě třetí (*jis, ji; jie, jos*) slouží konstrukce *tegu(l) + 3.os. praesentu* (přítomného času):

tegu būna (ať je / ať jsou)

tegu eina (ať jde / ať jdou)

tegu studiuoja (ať studuje / ať studují)

Asimilace konsonantů v imperativu:

bėgti → bėg + k → bėk (bėkime, bėkite), nikoliv „bėgk, bėgkime, bėgkite“

šokti → šok + k → šok (šokime, šokite), nikoliv „šokk, šokkime, šokkite“

8.6. Konversace: rodina

Ar Jūs turite šeimą?

Ar Jūsų šeima (yra) didelė?

Ar tu turi brolių / seserį?

Iš kur (yra) tavo tėvai?

Kas (yra) tavo tėvas / motina?

Koks (yra) tavo tėvas / brolis?

Kokia (yra) tavo motina / sesė?

Kokia (yra) tavo šeima?

Kieno yra šis vaikas?

8. Domáci úkol

Přeložte:

Mikalauskų šeima

Kalba Vilius Mikalauskas:

„Laba diena. Aš esu Vilius Mikalauskas. Ar žinote, kokia yra mano šeima? Mano šeima yra maža: tėvas, motina, aš, mano sesė ir brolis. Dar mes turime šunį¹ Taksį, katę Miceę ir papūgą Laurą.

Mūsų tėvai yra iš Klaipėdos, bet dabar mes gyvename Vilniuje. Mūsų adresas yra Smėlio 5-22.

Mano tėvas yra vardu Jonas. Jis yra docentas ir dirba Vilniaus universitete. Motinos vardas Aldona. Ji dirba bibliotekoje. Mano brolis Antanas yra mažas. Jis dar neina į mokyklą. Mūsų tėvai labai myli savo Antanuką.

Aš esu studentas. Studijuojau Vilniaus universitete, Filologijos fakultete. Mano sesė Jūratė taip pat yra studentė. Bet ji studijuoja Kaune, Ekonomikos mokykloje.

Mano senelis gyvena Tauragėje. Močiutė taip pat gyvena ten. Jie yra jau labai seni.

Dar aš turiu daug pusbrolių ir pusseserių. Mano pusbroliai ir pusseserės yra labai linksmi.

Mes esame lietuviai. Bet mano dėdė turi žmoną čekę. Ji yra iš Brno. Jie turi vaiką. Jų vaikas kalba lietuviškai ir čekiškai.

¹ Šuo se skloňuje nepravidelně: N. šuo, G. šuns, D. šuniui, A. šunį, I. šuniu / šunimi, L. šunyje, V. šunie!